

Kitaabka Yoo'eel iyo Kaniisadda Adventist-ka Sabtida Todobaad ee La'odikiya — Lambarka Afraad

Jeff Pippenger
2025-12-07

Lambarka Afraad

Ishacya siddeed iyo labaatanaad, “nimanka wax quudhsada ee xukuma” “Yeruusaalem” waxaa lagu matalay “kuwa sakhraanka ah ee Efrayim,” iyo “taajka kibirka.” “Taaj” wuxuu ka dhigan yahay hoggaamin, “kibir”kuna wuxuu ka dhigan yahay dabeecad shaydaani ah.

Kuwa sakhraamiintu waxaa lagu barbar dhigay hadhaaga (“residue”) oo noqda “taajka” ammaanta Ilaah, waayo xilliga roobka dambe Rabbigu wuxuu taagaa “boqortooyadiisa ammaanta,” sida uu u astaysay markii uu taagay “boqortooyada nimcada” iskutallaabta dusheeda. Boqortooyada nimcada ee iskutallaabta ayaa astaan u ah boqortooyada ammaanta ee sharciga Axadda. Roobka dambe wuxuu billowday 9/11 markii ay bilaabatay shaabadaynta boqolka iyo afartan iyo afarta kun iyo xukunka kuwa nool.

“Waxaan arkay in wax walba ay si aad ah u eegayaan oo fikirradooda u fidinayaan dhibaataada soo dhow ee hortooda taal. Dembiyada reer binu Israa’iil waa inay marka hore xukunka galaan. Dembi kasta waa in meesha quduuska ah lagu qirtaa; markaas shaqadu way socon doontaa. Waa in tan hadda la sameeyaa. Kuwa hadhay wakhtiga dhibaataada waxay qaylin doonaan, Ilaahayow, Ilaahayow, maxaad ii dayrisay?”

“Roobkii dambe wuxuu ku soo degayaa kuwa daahirka ah—markaas dhammaantood way heli doonaan sidii hore.

“Markay afarta malaa’igood sii daayaan, Masiixu wuxuu dhisi doonaa boqortooyadiisa. Roobka dambe ma helayo cid aan ahayn kuwa samaynaya wax kasta oo ay kari karaan. Masiixu wuu ina caawin lahaa. Dhammaantood waxay noqon karaan kuwo guulaysta nimcada Ilaah, iyagoo maraya dhiigga Ciise. Jannada oo dhammu waxay danaynaysaa hawsha. Malaa’iguhuna way danaynayaan.” Spalding and Magan, 3.

Afarta dabaylood ee Muujintii sidoo kale Ishacyaah wuxuu ku matalay dabayl qallafsan oo la joojiyey intii lagu jiray maalinta dabaysha bari, sida afarta dabaylood ee khilaafka ee Muujintii ay afarta malaa’igood u xannibeen. Afarta dabaylood waxaa Walaasha White ku aqoonsatay inay yihiin “faras cadhooday oo doonaya inuu iska gooyo,” kaas oo keena “dhimasho iyo halaag.” Afarta dabaylood si tartiib-tartiib ah ayaa loo sii daayaa, iyagoo ka bilaabmaya 9/11, dabadeedna si weyn loo sii xoojiyaa xeerka Axadda, ka dibna si buuxda loo sii daayaa marka wakhtiga imtixaanka aadanuhu xirmo.

La Sii Daayay oo La Xannibay

Buunka toddobaad, oo sidoo kale ah hoogga saddexaad, oo ku dhawaaqaya dhammaystirka qarsoodiga Ilaah, ayaa si nebiyad ah looga dhawaajiyey 9/11 markii Islaamka la sii daayay dabadeedna si nebiyad ah uu George W. Bush u xannibay wixii ka dambeeyey 9/11. Hooyada Islaamka, Haagar, oo ah hooyadii Ismaaciil, waxay astaan u tahay xannibaad iyo sii-dayn. Saarah ayaa sii daysay iyada si ay Ibraahim ula taranto amar Saarah ka yimid, dabadeedna masayr aawadiis Saarah ayaa xannibtay, taasoo keentay in Haagar cararto, ilaa malaa'igtii ay Haagar ka xannibtay cararka oo ay ku tidhi soo noqo. Dhalashadii Isxaaq ka dib, colaaddii Haagar iyo Saarah way sii socotay ilaa Ibraahim addoontii dibadda u saaray, sidaasna uu mar kale xannibaad ugu soo rogay.

Afar malaa'ig ee Islaamka waxaa la sii daayay bilowgii waxsii sheegidda saddex boqol iyo sagaashan iyo halka sannadood iyo shan iyo toban maalmood ee Muujintii cutubka sagaalaad aayadda shan iyo tobnaad, dabadeedna waa la xakameeyey 11-kii Agoosto, 1840.

Malaa'igtii lixaadna waa uu buunkii afuufay, markaasaan maqlay cod ka imanaya afarta gees ee meesha allabariga dahabka ah oo Ilaah hortiisa taalla, isagoo ku leh malaa'igtii lixaad ee buunka lahayd, Sii daa afarta malaa'igood oo ku xidhan webiga weyn ee Yufraad. Markaasaa la sii daayay afartii malaa'igood oo loo diyaariyey saacad, iyo maalin, iyo bil, iyo sannad, inay dilaan dadka saddexdii meelood meel. Muujintii 9:13–15.

Ka dib markii Islaamka hoogga saddexaad la sii daayay si uu u weeraro 9/11, George W. Bush wuxuu bilaabay dagaalkiisii caalamiga ahaa ee ka dhanka ahaa argagixisada, wuxuuna xannibaad saaray Islaamka. Xusitaanka ugu horreeya ee Ismaaciil, oo ah astaanta Islaamka, wuxuu tilmaamayaa in farcankii Ismaaciil ay ka gees ahaan lahaayeen nin kasta, nin walbana uu ka gees ahaan lahaa iyaga.

Malaa'igtii Rabbiga ayaa ku tidhi, Bal eeg, uur baad leedahay, oo waxaad dhali doontaa wiil, magiciisana waxaad u bixin doontaa Ismaaciil; maxaa yeelay Rabbigu wuu maqlay dhibaataadadii. Oo isagu wuxuu ahaan doonaa nin duurjoog ah; gacantiisuna nin kasta ayay ka gees ahaan doontaa, gacanta nin kastana isagay ka gees ahaan doontaa; oo wuxuu degganaan doonaa walaalihiis oo dhan hortooda. Bilowgii 16:11, 12.

Islaamku waa awoodda jirta dhammaadka dunida oo “gacanta nin kasta” ay ka gees ahaan doonto, Islaamkuna uu ka gees ahaan doono nin kasta, sida ay maanta si qumman ugu rumoobayso. Hawsha gaarka ah ee Islaamka, isagoo astaan nebiyadeed ah, waa inuu keeno dagaal adduun oo dhan ah. Mawduucan waxaa xaqiijinaya qisada Eliiyah iyo Yooxanaa Baabtiisaha, waxaana lagu matalaa sida “cadho gelinta quruumaha” ee ku qoran kitaabka Muujintii.

“Bilowga wakhtigaas dhibaataada ah,’ ee halkan lagu sheegay, loola jeedo ma aha wakhtiga ay belaayooyinku bilaabmayaan in la shubo, laakiin waa muddo gaaban oo ka horraysa inta aan la shubin, iyadoo Masiixu ku jiro meesha quduuska ah. Wakhtigaas, inta shuqulka badbaadadu soo xirmayo, dhibaataadu waxay ku soo degi doontaa dhulka, quruumuhuna way cadhoon doonaan, hase ahaatee waa la xakamayn doonaa si aanay u hor istaagin hawsha malaa'igta saddexaad. Wakhtigaas ‘roobka dambe,’ ama nasashada ka timaadda hortiisa Rabbiga, ayaa iman doona si uu awood u siiyo codka weyn ee malaa'igta saddexaad, oo uu quduusiinta ugu

diyaariyo inay istaagaan muddada marka la shubi doono toddobada belaayo ee ugu dambaysa.”
Early Writings, 85.

“Maalmaha” marka roobka dambu uu da’ayo, Masiixu wuxuu dhisaa boqortooyadiisa ammaanta leh sida lagu matalay kitaabka Daanyeel.

Oo waagii boqorradan ayaa Ilaaha samadu dhisi doonaa boqortooyo aan weligeed baabbi’i doonin; boqortooyadana looma dayn doono dad kale, laakiinse way burburin doontaa oo dhammaan boqortooyooyinkan way wada baabbi’in doontaa, iyaduna weligeed bay sii jiri doontaa. Daanyeel 2:44.

“Maalmaha” marka Masiixu dhiso boqortooyadiisa ammaanta leh, kuwa Masiixa leh oo ah “taajkiisa” ammaanta waxaa loo barbar dhigaa sakhraamiinta xidhan “taajka” kibirka. “Muuqashadii” Xabaquuq ee ahayd in la qoro oo si cad loogu muujiyo “looxyada” waxay si sawir leh u iftiiminaysaa markhaatiga taariikhiga ah ee runaha aasaasiga ah ee Adventism-ka. Markhaatiga Xabaquuq dhexdiisa labada dabaqadood ee Yoo’eel ee kala ah “kibir” ama “ammaan” waxaa lagu metelaa dabaqad ah kuwa—rumaysad lagu xaq ka dhigay ama kuwa—kibirka lagu sara mariyey. Aayadda afraad ee cutubka labaad waxay la hadlaysaa labadaas dabaqadood, waxayna barbar socdaan tusaalaha caanka ah ee Farrisiiga iyo Cashuurqaadaha. Cashuurqaadihii gurigiisii ayuu ku noqday isagoo xaq laga dhigay, nafta Farrisiigana “toosan ma aha,” waayo waa “la sara mariyey.”

Bal eeg, naftiisa kibirka la kor qaaday kuma qummana isaga dhexdiisa; laakiin kan xaq ahu rumaysadkiisa ayuu ku noolaan doonaa. Xabaquuq 2:4.

Aayadda xigta, Xabaquuq wuxuu qeexayaa kooxda qalbiyadoodu kibir ku sarreeyaan inay yihiin kuwo sakhraansan, sidaas ayuu sakhraamiintii Ishacyaah iyo kuwii Xabaquuq ugu xiriirinayaa “kibir.”

Hubaalna, weliba, maxaa yeelay wuxuu ku xadgudbaa khamriga, waa nin kibir badan, gurigiisana ma joogo; damaciisana wuxuu u ballaadiyaa sida She'ool, oo wuxuu la mid yahay dhimasho, mana dhergo; laakiinse quruumaha oo dhan ayuu isu soo urursadaa, dadyowga oo dhanna naftiisa ayuu u soo wada ururiyaa. Xabaquuq 2:5.

Waxaa habboon in la xusuusto in aayadahan ku jira Xabaquuq aanay ku rumoobin oo keliya taariikhdiisii Millerite-ka, balse rumoobiddoodu ay ahayd mawduuc si guud looga hadlay oo ay wada isticmaaleen Ellen White iyo hormuudyadiisii hore ee Adventism-ka. Kuwii xaq lagu caddeeyey rumaysadka lagu metelay aayadda afraad ee taariikhdiisii Millerite-ka waxay ahaayeen kuwii u adkaystay qalalaasihii niyad-jabkii koowaad, kaas oo calaamadeeyey labadaba wakhtigii dib-u-dhaca iyo imaanshaha farriintii malaa’igta labaad ee ku dhawaaqaysay dhiciddii Baabuloon. Millerite-ku waxay ku fahmeen taariikhdaas tijaabada ah in dadkii axdiga ee hore, kuwaas oo taariikh ahaan ahaa Protestants, ay noqdeen gabdhihii Baabuloon. Protestants-kaasu waxay ahaayeen Protestants lagu metelay kaniisadda Sardis, taas oo matalaysa dad axdi leh, waayo waxay lahaayeen “magac”, oo astaan u ah dabeecad iyo xidhiidh axdi labadaba, hase yeeshee way dhinteen.

Oo malaa'igta kiniisadda Sardisna u qor; Waxyaalahan waxa leeyahay kii haysta toddobada Ruux ee Ilaah iyo toddobada xiddigood; Waxaan garanayaa shuqulladaada, inaad magac ku leedahay inaad nooshahay, adiguse waad dhimatay. Muujintii 3:1.

Hannaanka imtixaanka ee sannadkii 1844 oo bilaabatay 19-ka Abriil dabadeedna ku dhammaatay 22-ka Oktoobar—kuwa ku dhacay hannaanka imtixaankaas waxaa kor u qaaday kibir, oo haddii aynu akhrinno aayadaha ka dambeeya aayadda shanaad, sifada kibirka aadanaha ayaa halkaas lagu muujiyey iyadoo loo adeegsanayo tusaale kibirka iyo is-sarraysiinta baabannimada. Waxay ku dhammaanaysaa aayadda labaatanaad halkaas oo lagu dhawaaqayo in Rabbigu ku jiro macbudkiisa quduuska ah; dhulka oo dhammu ha aamuso.

Laakiinse Rabbigu wuxuu ku jiraa macbudkiisa quduuska ah; dhulka oo dhan hortiisa ha ku aamuso. Xabaquuq 2:20.

Aayadda labaad ee Xabaquuq cutubka labaad waxay tilmaamaysaa niyad-jabkii ugu horreeyey ee Abriil 19, 1844, cutubkuna wuxuu ku dhammaanayaa aayadda labaatanaad, taas oo si cad u calaamadinaysa Oktoobar 22, 1844, markaas oo Rabbigu si kedis ah ugu yimid macbudkiisa.

Afar Imaatimood oo dhacay Oktoobar 22, 1844 (sadarba sadar)

“Imaatinka Masiixa oo ah wadaadkeenna sare ee Quduuska ugu Quduusan, si loo nadiifiyo meesha quduuska ah, sida lagu muujiyey Daniel 8:14; imaatinka Wiilka Aadanaha ee xagga Odaygii Waayaha, sida lagu soo bandhigay Daniel 7:13; iyo imaatinka Rabbiga ee macbudkiisa, sida uu Malakii sii sheegay, dhammaantood waa sharraxaado ku saabsan isla dhacdadaas; tanuna sidoo kale waxaa lagu metelay imaatinka arooska ee arooska, sida uu Masiixu ugu tilmaamay masaalka tobanka bikradood ee Matayos 25.” The Great Controversy, 426.

Aayadaha saddexaad iyo afraad waxay tilmaamayaan labada kooxood ee ka dhasha habka imtixaanka ee ku xusan aayadda labaad ilaa aayadda labaatanaad, kaas oo ah habka imtixaanka ee ka bilowda Abriil 19, 1844 ilaa Oktoobar 22, 1844. Aayadda afraad ilaa sagaal iyo tobnaad waxay la hadlayaan awoodda baabanimada, marka laga reebo aayadda afar iyo tobnaad, taas oo ka hadlaysa taariikhda ka dambaysa soo-degista malaa'igta Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad ee 9/11.

Waayo, dhulku wuxuu ka buuxsami doonaa aqoonta ammaanta Rabbiga, sida biyuhu u daboolaan badda. Xabaquuq 2:14.

Geeddi-socodka imtixaanka malaa'igta labaad ee taariikhda Millerite-ka waxaa ka samaysmay laba dabaqadood oo caabudayaal ah, kuwaas oo dabadeed si muuqata isu muujiyey xilligii qalalaasaha ee Oktoobar 22, 1844. Dabeecadda kuwa sharka leh ee tuducaas ku jirta waa dabeecadda baabasiimada, oo muddadaas imtixaanka ah Millerite-yadii aaminka ahaa waxay u yimaadeen inay ku dhawaaqaan, iyagoo waafaqsan farriinta malaa'igta labaad, in kaniisadda Protestant-ka ay noqotay gabdhihii Rooma sababta oo ah diidmadoodii farriintii Millerite-ka. Muranka soo ifbaxay intii u dhexaysay bilowgii Abriil 19 iyo dhammaadkii Oktoobar 22 waa meesha dabeecaddu ku caddaato, ama sida mid kibir leh oo cabba khamriga Baabuloon sidii Belshaasar ahaa, ama sida

mid, sida Daanyeel oo Belshaasar ka hor yimid, xaq lagu caddeeyey rumaysadkiisa. Murankaas ayaa ah meesha riwaayaddu ka furanto taas oo dunida ku baraarujisa xaqiiqooyinka weligood ah ee la xidhiidha fariinta malaa'igta saddexaad. Asalka ama dulucda kuwa sakhraansan iyo kuwa xaq lagu caddeeyey waxaa lagu dhex dhigay macnaha doolda ku saabsan sida dunida loogu iftiiminayo arrimaha, “Waayo, dhulku wuxuu ka buuxsami doonaa aqoonta ammaanta Rabbiga, sida biyuhu badda u daboolaan.” Iftiimintaasu waxay bilaabatay 9/11.

Dhammaadka taariikhda lagu metelay cutubka labaad ee Xabaquuq, Rabbigu si kedis ah ayuu macbudkiisa ugu yimid Oktoobar 22, 1844. Wuxuu sidaas u sameeyey isagoo fulinaya waxsii sheegiddii uu isagu u dhigay isagoo ah Palmoni ee ku qoran aayadda afar iyo tobnaad ee Daanyeel siddeed.

Palmooni

Maalintii tobnaad ee bisha toddobaad ee taariikhda kitaabiga ah, taas oo sannadkii 1844 ku beegnayd maalintii laba iyo labaatanaad ee bisha tobnaad, ayaa Xabaquuq 2:20 rumoobay, waxaana lambarka astaameed ee “220” lagu arki karaa ‘cutubka iyo aayadda’ tilmaamaya isbeddel maamul-xilliyeed ku yimid shaqada Masiixa ee meesha quduuska ah ee samada. Sifo nebiyadeed oo ka mid ah boqol iyo afar iyo afartan kun waa in ay yihiin kuwa Wanka raaca meel kasta oo uu tago. In Masiixa la raaco waxay ka dhigan tahay in Eraygiisa lagu raaco.

Eraygiisa, tirada “220” waxay astaan ahaan u taagan tahay isu-darka ilaahnimada iyo aadaminnimada, oo shaqadii uu Masiixu maalintaas bilaabayna waxay ahayd shaqadii uu ilaahnimadiisa kula midaynayay aadaminnimada. Sannadkii 1844, maalintii laba iyo labaatanaad ee bisha tobnaad, ama astaan ahaan laba iyo labataan jeer toban oo le’eg “220” ($22 \times 10 = 220$), ama haddii si kale loo yidhaahdo, isla taariikhda astaan ahaan u dhiganta “220,” ayaa Xabaquuq “2:20” la oofiyeey markii Masiixu ka guuray meesha quduuska ah una guuray Quduuska ugu Quduusan si uu u bilaabo xukunka baadhista.

Palmoni, Tirada Cajjibka ah, wuxuu ku dhex jiraa “su’aasha iyo jawaabta” oo ah tiirka dhexe ee Adventism-ka, badankoodna Adventist-yadu si buuxda kama warqabaan runtaas.

“Aayadda Qorniinka oo, kuwa kale oo dhan ka sarreysay, ahayd isla mar ahaantaana aasaaska iyo tiirka dhexe ee rumaysadka Advent-ka, waxay ahayd dhawaaqa oranaya, ‘Ilaa laba kun iyo saddex boqol oo maalmood; markaas quduuska waa la daahirin doonaa.’ [Daniel 8:14.]” *The Great Controversy*, 409.

Daanyeel cutubka siddeedaad aayadaha saddex iyo toban iyo afar iyo toban waxay muujinayaan su’aal ku jirta aayadda saddex iyo tobnaad oo ay raacayso jawaab ku jirta aayadda afar iyo tobnaad. Erayga Cibraaniga ah ee Palmoni waxaa aayadda saddex iyo tobnaad lagu turjumay “quduuskaas gaarka ah,” magacan gaarka ah ee Masiixuna wuxuu ka dhigan yahay Tiriyaha Yaabka leh ama Tiriyaha Siraha.

Markii Ellen White ay qeexayso in aayadda afar iyo tobnaad ay tahay tiirka dhexe iyo aasaaska Adventism-ka, waxay culayska Ilaahiga ah saaraysaa su’aasha iyo jawaabta labadaas aayadood, taas oo waajibinaysa in Masiixu, isagoo ah Tiriyaha Yaabka leh, uu noqdo barta tixraaca ee

koowaad. Sister White marar badan ayay adkaysay muhiimadda ay leedahay in Masiixa loo arko runta dhexe ee mar kasta oo Qorniinka ka mid ah, waxaana aayadaha saddex iyo tobnaad iyo afar iyo tobnaad ku jira muuqasho toos ah oo Masiixa ah—“quduuskaas qaaska ah,”—kaas oo ah Palmoni.

Markii Adventismku diiday “toddobada jeer” ee Laawiyiintii labataan iyo lix 1863, waxay indhahooda ka qarsadeen Palmoni, waayo qaab-dhismeedka nebiyadeed ee su’aasha iyo jawaabtu wuxuu ku dhisan yahay xidhiidhka ka dhexeeya “toddobada jeer” ee Muuse iyo “laba kun iyo saddex boqol oo maalmood” ee Daanyeel. “Toddobada jeer” ee Muuse, ama laba kun iyo shan boqol iyo labataan sannadood, iyo “laba kun iyo saddex boqol oo fiid iyo subax” ee Daanyeel, ama laba kun iyo saddex boqol oo sannadood, xidhiidhkooda nebiyadeed waxaa lagu aasaasay waqti, kaas oo tirooyin lagu metelo; waxaana Tiriyaha Cajiibka ahi si qumman ugu yaal bartamaha su’aasha iyo jawaabta ah tiirka dhexe ee Adventismka. Kuwa laga yaabo inay akhriyeen qoraallada Josephus waxay xusuusan karaan doodihiisii macquulka ahaa ee uu ku aqoonsaday laba waxyaalood oo gaar ah oo Ilaah abuuray. Midkood wuxuu ahaa afka Cibraaniga, kan kalena wuxuu ahaa waqti la qiyaasi karo, kaas oo isna u baahan xisaab.

Aayadda saddex iyo tobnaad waxay weyddiinaysaa, “Ilaa goormee?” Aayaddu ma weyddiinayso “goorma,” ee waxay weyddiinaysaa “ilaa goormee?” In su’aashu ku saabsan tahay muddo-dheerer (ilaa goormee?) ama in su’aashu ku saabsan tahay waqti go’an (goorma?) waxay lama huraan u tahay in si sax ah loo fahmo. Jawaabta su’aasha ku jirta aayadda afar iyo tobnaad waxay noqon kartaa mid tilmaamaysa waqti go’an, ama muddo waqti ah, oo suuragal ay tahay labadaba; laakiin jawaabtu wax kastoo ay noqotaba, waa in lagu dejiyaa macnaha guud ee su’aasha aayadda saddex iyo tobnaad. Si erayga xaq loogu qaybiyo, ama si kale haddii loo dhigo si sax ah loogu fahmo jawaabta aayadda afar iyo tobnaad, waxay u baahan tahay faham sax ah oo ku saabsan macnaha guud ee su’aasha. Ma “goorma” baa mise “ilaa goormee”?

Khamriga Efrayim si aan caddayn bay u baraan in aayadda afar iyo tobnaad ay tilmaamayso hal dhibic oo waqti ah, taas oo ay ku aqoonsadaan Oktoobar 22, 1844; markay sidaas yeelaanna, waxaa aad u suurto gal ah inay tixraacaan tuduca aynu hadda ka soo xigannay The Great Controversy, laakiin Erayga Ilaah marna isma beddelo, waligiisna ma guuldarraysto. Su’aasha ah “ilaa goorma” waxay tilmaamaysaa muddo, ee ma aha hal dhibic oo waqti ah. Oktoobar 22, 1844 wuxuu bilaabay muddadii xukunka baaritaanka, runaha la xidhiidha hawshaasina waxay matalaan injiilka weligiis ah, waxayna aad uga muhiimsan yihiin taariikhda keliya ee uu ku bilaabmay.

Naxwaha Cibraanigu waa caddahay, isla macnahaasna waxaa lagu turjumay King James Version. Naxwuhu ma aha oo keliya inuu si cad su’aasha ugu dhigayo macnaha muddo, balse su’aasha ah “ilaa goorma” waa astaan ka mid ah waxsii-sheegista Kitaabka Quduuska ah. Waxaa markhaatiyo badan lagu caddayn karaa in su’aasha “ilaa goorma,” iyada oo astaan ah, ay metesho taariikhda 9/11 ilaa xeerka Axadda. Marka hore waxaynu eegi doonnaa astaanta “ilaa goorma” ka hor intaan ku noqon Palmoni iyo Yoo’eel.

**Ilaa goorma? Ishacyaah Lix Markii Ilaah Yacquub ugu yeedhay,
“Yacquubow, Yacquubow,” isagoo ku jira qaabkii iyo xaaladdii uu ku**

sugnaa, Yacquubna uu ugu jawaabay, “Waa i kan,” waxaa jirtay talaabooyin badan oo uu weli qaadayay ka hor intuusan gaadhin meeshuu ugaga jawaabi lahaa, “Ma ihi anigu, laakiinse Masiixu waa kan igu nool” (eeg Bilowgii 46:2; Galatiya 2:20). Isaga oo weli Yacquub ah, haddana Ilaah baa kula hadlay sidii inuu ahaa Israa’iil. Runtii, taasuu waxay soo koobi lahayd taariikhda guuldarrooyinka Masiixiyiinta oo dhan. Ilaah wuxuu inoo arkaa Masiixa dhexdiisa, balse annagu weli inta badan waxaa nagu xukuma waxa aynu dabiici ahaan nahay. Marka aynu akhrisanno inaynu “awliyo” nahay, waxaynu la yaabnaa; hase yeeshee taasi waa sida Ilaah innagu arko. Waa maxay awliyo? Awliyo ma aha dad “quduus ah” oo gaar ah; waa “kuwa loo soocay” oo Ilaah loo qoondeeyey. Haddii aan Masiixa xaggiisa u nahay, taasina waa waxa aynu nahay. Kaniisadda Korintos waxay ahayd meel aad uga fog qummanaanta. Haddana Rasuulku wuxuu ugu yeedhay “Kaniisadda Ilaah ee Korintos ku taal, kuwa quduus laga dhigay ee ku jira Masiixa Ciise, oo loogu yeedhay inay awliyo noqdaan” (1 Korintos 1:2). Erayga “awliyo” waxaa ku duugan sirta isu-soocidda, mana leh tilmaam dabeecadeed. Haddana, dabcan, waxa la filan karaa in awliyadu si ka sii weyn u waafaqaan magacooda. Ishacyaah waa la badbaadiyey; haddana wuxuu u baahday aragti ku cusub quduusnimada Ilaah. Wuxuu u baahday in mar kale loogu quduus yeelo shaqadiisii nebinnimo, ama si ka sii wanaagsan loo yidhaahdo, in dib loogu quduus yeelo. “Sannadkii Boqor Cusiyaah dhintay ayaan arkay Rabbiga oo ku fadhiya carshi sare oo kor loo qaaday, darafyada maradiisuna ay macbudka ka buuxsameen” (Ishacyaah 6:1). Tani waxay ku jirtaa kala dambaynta waayo-aragnimada Masiixiga, waayo “sidaas daraaddeed kuma aynu naqaanin Masiixa xagga jidhka mar dambe” (2 Korintos 5:16). Masiixu hadda kuma jiro godka xoolaha ku dhasha, mana saarna iskutallaabta; xataa qabrigiina ma joogo. Isagu samada ayuu kor ugu baxay, wuxuuna fadhiyaa carshiga. Marka aynu mar kale eegno, halkaas ayaynu ku aragnaa. Masiixiyiinta intooda badan waxay yaqaaniin Masiixa xagga taariikhdiisa oo keliya. Waa inaan ku naqaan isaga sidii kii ammaanta ku jooga. Uma baahanin oo keliya badbaadadeenna; wuxuu kaloo u baahan yahay inuu nebinnimadeenna ku quduuseeyo mar kale. Waxaan u baahan nahay aragtidan Rabbiga ammaanta leh. Ilaah qaab sharaf leh buu uga muuqdaa meeshii quduuska ahayd ee sare. Markii Sulaymaan macbudkii quduus ka dhigay oo uu Ilaah u gooni yeelay, ammaanta Ilaah ayaa soo degatay, wadaaddadiina way istaagi kari waayeen inay u adeegaan ammaantaas awgeed. Tani ma ahayn wax cusub. Markii Muuse taambuugga quduus ka dhigay oo uu Ilaah u gooni

yeelay, “daruur baa qarisay teendhadii shirka, oo ammaantii Rabbiguna taambuugga bay ka buuxsamaysay. Muusena ma geli karin teendhadii shirka, maxaa yeelay daruurtu way dul joogsatay, oo ammaantii Rabbiguna taambuugga bay ka buuxsamaysay” (Baxniintii 40:34-35). Markii Ishacyaah arkay Rabbiga fadhiya carshiga, serafiim baa hareerhiisa istaagay, waxayna ku dhawaaqayeen: “Quduus, quduus, quduus waxaa ah Rabbiga ciidammada; dhulka oo dhan waxaa ka buuxa ammaantiisa” (Ishacyaah 6:3). Kani waa Masiixa ammaanta ku jooga. Tani waa muujinta meeshii quduuska ahayd ee ugu sarraysay. Kanu waa Wiilka Ilaah. Waxaa laga yaabaa in sawirka ugu tilmaanta badan ee meeshan quduuska ah laga helo macbudkii Sulaymaan. Markii uu ka hadlayey qalabkii gudaha ee quduuska, qoraagu wuxuu ku soo gabagabeeyey: “Oo gurigiina oo dhan ayuu dahab ku dahaadhay ilaa uu dhammeeyey gurigii oo dhan; oo meeshii allabariga oo dhan ee ag taal hadalka quduuska ahna dahab buu ku dahaadhay. Oo meesha ugu hooseysa ee gurigana wuxuu ka sameeyey laba keruub oo geed saytuun ah, oo mid kastaaba wuxuu ahaa toban dhudhun” (1 Boqorradii 6:22-23). Keruubyadani waxay ku yaalleen meesha ugu quduusan dhammaanteedna dahab bay ahaayeen. Dahabku had iyo jeer wuxuu astaan u yahay waxa Ilaah u yahay dabeecaddiisa rabbaaniga ah. Keruubyadaasi sideedaba waxay ka samaysnaayeen geed, geedkuna had iyo jeer wuxuu astaan u yahay waxa qofku aadanenimadiisa ku yahay. Sidaas darteed keruubyadani waxay ka hadlaan Ilaaha-inka-dhigay. Haddii aynu booqan lahayn meesha ugu quduusan ee macbudka Sulaymaan, waxa ugu horreeya ee indhahayagu qaban lahaayeen waxay ahaan lahaayeen labadan keruub oo waaweyn. Taasi waxay wax weyn ka sheegi lahayd wax ka mid ah dabeecadda kaamilka ah iyo bani-aadannimada quduuska ah ee Masiixa. Fikradda keruubyada waxaa asal ahaan ka dhashay Jannada Ceeden. Markii dembigu dunida soo galay, keruubyo ayaa la dhigay “bariga beerta Ceeden, iyo seef ololaysa oo dhinac walba isu rogrogaysa, si ay u ilaaliyaan jidka geedka nolosha” (Bilowgii 3:24). Keruubyadu had iyo jeer waxay astaan u yihiin xukunka. Haddii aynu akhrinno Bilowgii 3:24 oo keliya, waxaynu si fudud ugu gabagabayn lahayn in Ilaah doonayo inuu binu-aadmiga ka fogeeyo geedka nolosha. Laakiin daryeel dheeraad ah ayaa inoo muujinaya in keruubyadaasi aan loo dhigin inay geedka ka ilaaliyaan bini-aadmiga, balse inayan bini-aadmigu jidkii geedka u tegi karin iyaga mooyaane. “Jidka geedka nolosha” ma xidhmin; waxa lagu ilaalinayey keruubyo. Macnaha ruuxiga ahi waa cad yahay. Dhammaan wixii geedka nolosha ka

taagnaa ayaa weli furan, waayo Masiixii geedku tilmaamay ma ahayn oo keliya jacayl; wuxuu kaloo ahaa quduus iyo xaq. Ilaahuba waa jacayl, Ilaahuna waa iftiin. Masiixu wuxuu soo bandhigay quduusnimo kaamil ah iyo caddaalad qumman. Haddii anigu geedka nolosha doonayo, waa inaan ku soo maraa Masiix sidaan ku heli lahaa. Ma iman karo si kasta oo kale. Jidkii geedka nolosha weli waa furan yahay, waayo geedku wuxuu ka taagnaa Masiix. Tanu waxay i xusuusinaysaa malaa'igtii istaagtay afkii qabriga. Maxay u yiilleen halkaas? Dhab ahaantii ma ay ahayn inay dadka ka ilaaliyaan qabriga, waayo kuwii qabriga yimid waxaa si togan loogu casuumay inay soo galaan oo ay arkaan meesha meydku yiillay. Iyaga waxaa loo yiilley inay qabriga ka ilaaliyaan aadanaha oo keliya, si qof kasta oo galaa uu u fahmo in Ilaah quduus yahay, Masiixuna quduus yahay, iyo in isaga loo marayo oo keliya. Marna kama fikiri karno badbaadada sidii wax inagu iman kara iyada oo xagga Eebbe ay ku jirto wax nafhurid ah oo ku saabsan quduusnimadiisa iyo xaqnimadiisa. Waa in had iyo jeer lagu yimaadaa marinka garsoorka. Dembigeenaa waxaa xukuma Ilaah. Iskutallaabtu waxay ku taagan tahay xukunka Ilaah. Masiixu waa nolosheenna maxaa yeelay marka hore xukunka wuxuu inagu dhacay iskutallaabta. Sidaas darteed, keruubyada meeshii ugu quduusnayd waxay soo jeedinayaan in Masiixu ku jiro ammaanta rabbaaniga ah; haddana keruubyada alwaax ka samaysani waxay markaati ka yihiin in Masiixu weli xambaarsan yahay bani-aadannimadiisii quduuska ahayd. Serafiimtii Ishacyaah arkay waxay ahaayeen “mid waluba wuxuu lahaa lix baal; laba ayuu wejigiisa ku daboolay, laba ayuu cagihiisa ku daboolay, labana wuu ku duulay” (Ishacyaah 6:2). Waxaan maqlay kuwo leh baalasha lagu duulo waxay ka hadlaan adeeg, baalasha wejiga daboolayana caabudid, baalasha cagaha daboolayana socod. Tani waa xaqiiqo ku saabsan nolosheenna; laakiin aynu xusuusnaanno in serafiimku halkan ugu horrayn u yihiin inay muujinayaan Masiixa. Maxay markaas muujinayaan? Marka ugu horraysa, waxaan leenahay calaamad muujinaysa ku filnaanta awoodda Masiixa ee adeegga. Hase yeeshee haddii aynu intaas ku joogsanno, si foolxun baynu u yaraannay. Serafiimku waxay ahayd makhluuqaad ku duula qorraxda horteeda; haddana xataa iyagu wejigooda bay qarinyeen. Masiixa qudhiisa quduusnimadiisa daxal-la'aanta ah, nadiifnimadiisa aan hallayn, iyo daahirnimadiisa qalad-la'aanta ahi weligood wejiga Ilaah ayay u jeesnaayeen; ma uusan lahayn wax uu qariyo. Intii uu socday wax xijaab ah muu dul jiidin noloshiisa dhexdeeda ee la macaamilkiisa Ilaah. Balse intii uu dadka dhex joogay, wuxuu “cagihiisa ku daboolay.” Ereyga

“caghiisa” halkan waxa ku jira astaan ka badan xubinta jidhka. “Caghiisa ku daboolay” wuxuu tusayaa in Sayidku uu qudhiisa qariyey markuu dunidan joogay, sidaas darteedna xumaantiisa ma aynu arag. Xumaantiisu ma ay ahayn natiiyo qariyaan ama cabsi ah, waayo xataa markuu la joogay Ilaah, wuxuu weli lahaa baalal uu isku duulo. Dhinaca waxa Ilaah la xidhiidha, wajigiisu waa furan yahay; xagga dadka se caghiisu waa daboolan yihiin. Masiixu markuu dunidan joogay, had iyo jeer si deggan buu isu qarsan jiray. Tani ma ahayn munaafaqnimo; waxay ahayd is-hoosaysiin. Haddaba taas ka macneheedu ma ahayn inuu marba ka gaabsanayay inuu noqdo naftiisa ama inuu sameeyo wixii awooddiisa ku jiray. Maya, isagu had iyo jeer wuxuu ahaa naftiisa—laakiinse si daboolan. Tani waa sidaas darteedna ku adkaynaysa qabka naga haysata Masiixa ammaanta leh. Sayidku isagu ma joogsan inuu noqdo kan uu yahay markii uu jidhku ku jiray, laakiin wuu is-qariyey. Hadda daboolkii waa laga qaaday. Injiilka Yooxanaa markaan gaadhno cutubkiisa toddoba iyo tobnaad, waxaynu maqlaynaa isagoo leh, “Aabbow, hadda ammaani magacayga agtaada ammaantii aan kula lahaa intaan dunidu jirin ka hor” (Yooxanaa 17:5). Qaadistii daboolku waxay ka dhigan tahay in Masiixu mar kale galay ammaantiisii asalka ahayd. Haddii aad akhrido Bilwogii 3, Ishacyaah 6, 1 Boqorradii 6, Yooxanaa 20, iyo Muujintii 4, waxaad ka heli doontaa shan sawir oo kala duwan oo keruubyo ama serafiim ah, dhammaantoodna waxay ka marag kacayaan quduusnimada iyo ammaanta Wiilka Ilaah. Markii Ishacyaah helay aragtidan Sayidka ammaanta leh, sidee ayuu uga falceliyey? Wuxuu ku dhawaaqay, “Anigu waa iga hoogay! Waayo waan baabba’ay; maxaa yeelay waxaan ahay nin bushimo wasakh leh, oo waxaan dhex degganahay dad bushimo wasakh leh, waayo indhahaygu waxay arkeen Boqorka, Rabbiga ciidammada” (Ishacyaah 6:5). Nebigu halkan si toos ah uma qirayo dembi gaar ah. Waxa halkan ku burburaya ma aha ugu horrayn camalkiisa, ee waa isaga qudhiisa. Wuxuu isu arkay “waa baabba’ay,” ee ma ahayn “waxaan sameeyey wax xun.” Wuxuu noqday nin qudhiisa isku xukumay. Si kale haddii loo yidhaahdo, isagoo ka hadlaya waayo-aragnimadiisa, wuxuu gaadhay heerkii Muuse ku tilmaamay Cibraaniyada 4:12-13: “Waayo ereyga Ilaahu waa nool yahay oo waa xoog badan yahay, wuuna ka af badan yahay seef kasta oo laba af leh, wuuna mudaa ilaa kala-qaadidda nafta iyo ruuxa, iyo kala-goynta xubnaha iyo dhuuxa, waana kala saaraa fikirrada iyo qasdiyada qalbiga. Oo ma jiro wax abuuray oo hortiiisa ka qarsoon, laakiin wax waluba way qaawan yihiin oo way u bannaan yihiin indhaha kii aynu la xisaabtami doonno.” Ishacyaah waxaa la keenay

“indhii kii aynu la xisaabtami doonno” hortooda. Waxaa la bartay inuu Ilaah ka arko dhammaan qiimayntiisa tooska ah. Bilowgii waayo-aragnimada Masiixiga, markaan aragno in Ilaah uu si qumman noogu xukumay Masiixa dhexdiisa, farxad baa inaga buuxsanta. Dabadeed haddii aynu si qoto dheer ugu soconno Ilaah, wuxuu mar kale inoo keenayaa meeshii xisaabta. Laakiinse markan ma aha si loo go’aamiyo badbaadadeenna ama halaaggeenna weligeed ah; taasi mar hore ayaa loo go’aamiyey. Waa si loo muujiyo waxa aanu nahay annaga qudheenna. Dhammaan nolosha Masiixiga oo dhan, Ilaah marar badan ayuu sidan oo kale inoo horkeenaa dabool-qaadyo cusub oo ka mid ah kan innagu jira. Tanina waa quduusnayn aad uga qoto dheer. Waxaan ka hadlaynay qoddobkan dhinaciisa xun—taas oo ah, ogaanshaha waxa aynu nahay. Laakiin dhinaca togan ayaa xitaa ka sii muhiimsan—taas oo ah, ogaanshaha waxa Masiixu yahay. Haddana caadada kiniisaddu waxay had iyo jeer khatar ugu jirtaa inay ku mashquusho baadhitaanka nafta iyo is-muraaqabidda oo keliya, iyadoo si qoomamo leh ugu yaraynaysa aragtideedii Masiixa ammaanta ku jooga. Caadooyinka qaarkood, rumaystayaal badan waxaa lagu baray in mar walba is-baaritaan adag lagu jiro. Waxay muddo dheer naftooda dhex baadhaan, laakiin ugu dambayntii wax badan ma ogaadaan oo ka baxsan daciifnimo iyo jahawareer. Qorniinka si cad nooma farayo inaynu marka hore nafteena ku mashquulno; wuxuu ina horkeenaa Sayidka. Markii Ayuub aragtay Rabbiga, markaas ayuu yidhi, “Haddaba waan necbahay naftayda, oo waxaan ka toobadkeenayaa boodh iyo dambas” (Ayuub 42:6). Si loo helo is-aqoonta dhabta ah, is-dhex-geliddu ma ku filna. Waxaan ku iman karnaa oo keliya markaan Rabbiga aragno. Siduu hal nin u yidhi: “Ha eegina qotada aan lahayn ee qalbigiinna; eega dhererka aan la qiyaasi karin ee Rabbiga.” Tani ma yaraynayso baahida toobadda; waxay si fudud muujinaysaa in toobadda runta ahi ay ku dhalato aragga Ilaah. Weligaa ma isku dayday inaad ogaato dembigaagii adiga oo ka fikiraya? Hadday sidaas tahay, waxaad ogaatay inaanay fududayn. Ma aha hawl farxad leh, marar badanna waxay dhalisaa niyad-jab ama is-wareerin aan waxtar lahayn. Dadku mararka qaarkood waxay yidhaahdaan, “Kursi baan ku fadhiistay, oo waxaan isku dayay inaan ka fikiro ilaa aan fahmo sida xun ee aan ahay.” Laakiin habkaas waa dhif in wax badan lagu gaaro. Haddii aad rabto inaad ogaato waxa ku jira qolka aad ku jirto, ma fiicna inaad mugdiga sii eegto; waa inaad daaha kor u qaaddaa ama iftiin shiddaa. Markaas waxaad si fudud u arkaysaa wixii meesha yaallay mar hore oo dhan. Sidoo kale, haddii aynu doonayno inaan is-baranno, waa

inaan Ilaah ku aragnaa nuurkiisa. Tani waa mabda'a halkan ku qoran. Ishacyaah ma gaadhin garashada qudhiisa isagoo ku wareegaya falanqaynta dabeecaddiisa; wuxuu gaadhay markuu arkay Sayidka. Kuwo badan ayaa waqti badan ku lumiya inay eegaan qotada mugdiga ah ee naftooda, markayse taas sameeyaan, waxay mararka qaar ku dhacaan is-qabsi ama quus. Haddaan doonayno iftiin run ah, waa inaan Rabbiga eegno. Isagu markuu is muujiyo, annaguna sida aynu nahay baynu isu aragnaa. Markii Ishacyaah qudhiisa la jebiyey oo uu qirtay xaaladdiisa, maxaa dhacay dabadeed? "Markaasaa mid serafiim ah ii duulay, isagoo gacantiisa ku sita dhuxul nool oo uu birqabato kaga soo qaaday meeshii allabariga; afkaygana buu ku taabtay, oo wuxuu yidhi, Bal eeg, tanu bushimahaaga way taabatay; xumaantaadiina waa lagaa qaaday, dembigaagiina waa la kafaaragguday" (Ishacyaah 6:6-7). Meeshii allabarigu waxay tilmaamaysaa iskutallaabta. Ma ahayn in Ishacyaah markaas la badbaadinayo markii ugu horraysay; wuxuu horeba u ahaa nin Ilaah leeyahay. Hase yeeshee wuxuu u baahday nadiifin cusub oo ku saabsan qaybtii gaar ahaan uu qudhiisu qirtay—bushimihiisa. Sidaas oo kale rumaystuhu marar badan uma baahna bilow cusub oo xagga badbaadada ah, balse wuxuu u baahan yahay taabasho cusub oo ka timaadda qiimaha allabariga Masiixa si loogu diyaariyo adeeg quduus ah. Kafaaraggudka mar keliya ayaa la sameeyey, laakiin ku-dhaqankiisu waayo-aragnimadeenna ku jira marar badan ayay nagu soo gaadhaa sida Rabbigu inoogu iftiimiyo baahideenna. Ka dibna codkii Rabbiga ayaa la maqlay: "Yaan diraa, oo yaa noo tegaya?" Markaas ayuu Ishacyaah yidhi, "Waa i kan; i dir" (Ishacyaah 6:8). Hadda "Waa i kan" waxa uu leeyahay miisaan ka duwan kii Yacquub. Waa hadal ka soo baxay nin qudhiisii la taabtay, la nadiifiyey, oo si cusub loogu quduus yeelay inuu Rabbiga u adeego. Ruuxii isku arkay Rabbiga hortiisa, qudhiisii la jebiyey, oo markaas loo adeegsaday qiimaha allabariga, ayaa hadda diyaar u ah ergada rabbaaniga ah. Adeegga runta ahi kama soo baxo karti dabiici ah, xamaasad keliya, ama hammi gaar ahaaneed. Wuxuu ka soo baxaa muujinta Rabbiga ammaanta leh iyo taabashada allabariga. Laakiin farriintii Ishacyaah loo diray ma ahayn mid dadka si fudud ugu guulaysan doonta. Waxaa lagu amray inuu tago oo uu ku yidhaahdo dadkan, "Maqla, laakiinse ha garanina; fiiriya, laakiinse ha fahmina." Wuxuu ahaa adeeg xukun lagu adkaynayo quluubta halkii uu isla markiiba ka jebin lahaa. Markaas ayuu nebigu qayliyey, "Rabbiyow, ilaa goorma?" (Ishacyaah 6:11). Tani waa asalka cinwaanka. Ninkii dirista helay wuxuu rabay inuu ogaado muddada adeeggaas culus. Jawaabtu waxay ahayd: "Ilaa

magaalooyinku ay baabba'aan oo aan cidina degganayn, oo guryuhu aanay dad lahayn, oo dalkuna noqdo cidla ba'an, oo Rabbigu dadka meel fog u raro, oo meelaha laga tegey ay ku bataan bartamaha dalka. Oo haddii haddana toban meelood meel ku hadho, mar kale waa la baabbi'in doonaa; laakiin sida geedka terebintiga ah iyo geedka alloonka ah oo jiriddiisu sii hadho markii la jaro, sidaas oo kale farcanka quduuska ahi wuxuu ahaan doonaa jiriddiisa" (Ishacyaah 6:11-13). Xukunka dhexdiisa xitaa waxaa hadhay hadhaagii quduuska ahaa. Tanu waa mabda' nebinnimo oo soo noqnoqda. Ilaah waligiis ma waayo markhaatigiisa oo dhan. Xataa marka baabbi' weyn timaaddo, wuxuu dhowraa jirid, farcan quduus ah. Qaybtan oo dhami waxay ina tuseysaa in quduusnayn qoto dheer iyo adeeg wax-ku-ool ahi ay ku bilaabmaan aragtida Rabbiga sare loo qaaday. Marka aynu isaga aragno, waxaynu isu aragnaa si sax ah. Marka aynu isu aragno si sax ah, allabariga ayaa mar kale noo noqda qaali oo nool. Marka allabarigu si nool noo taabto, markaas ayaa codka Rabbiga si habboon loo maqli karaa. Marka codkiisa la maqlo, jawaabta saxda ahi waa, "Waa i kan; i dir." Xitaa haddii adeeggaas lagu kabban doono adkaysi, diidmo, iyo su'aasha, "Ilaa goorma?" haddana kan Rabbiga arkay kama noqonayo. Wuxuu yaqaan in xukunka ka dambeeyo ujeedo quduus ah, iyo in Ilaah weli ilaalin doono hadhaagiisa.

Ishacyaah cutubka lixaad aayadda saddexaad, malaa'iguhu waxay caddeeyaan in dhulku ka buuxo ammaanta Ilaah.

Midba mid kale ayaa u dhawaaqay oo yidhi, Quduus, quduus, quduus waxaa ah Rabbiga ciidammada; dhulka oo dhan waxaa ka buuxa ammaantiisa. Ishacyaah 6:3.

Walaashii Waxay hoos-u-soo-degidda malaa'igta Muujintii siddeed iyo tobnaad ku xidhaa malaa'igaha aayadda saddex.

"Sida ay [malaa'igta] u arkaan mustaqbalka, marka dhulka oo dhan laga buuxin doono ammaantiisa, heesta guusha leh ee ammaanidda ah ayaa midba midka kale uga yeedhaysa hees macaan oo laxan leh, 'Quduus, quduus, quduus, waa Rabbiga Ciidammada.'" Review and Herald, December 22, 1896.

Ishacyaah wuxuu joogaa 9/11, wuxuuna weyddiinayaa "intee in le'eg" ay tahay inuu dadka La'odikiyaanka ah, oo aan doonayn inay wax arkaan ama maqlaan, u soo bandhigo farriinta 9/11. Waxaa loo sheegay inuu adkaysto ilaa magaaloyinku burburaan, burburka magaaloyinkaasna wuxuu ka bilaabmaa sharciga Axadda marka riddada qaran ay ku xigto halaag qaran.

Markaasaan idhi, Rabbiyow, ilaa goormaad? Oo isna wuxuu ku jawaabay, Ilaa magaaloyinku ay baabba'aan iyagoo aan lahayn deggane, oo guryuhuna ay ahaanayaan ninla'aan, dalkuna uu gebi ahaanba cidla noqdo, Oo Rabbigu dadka uu meel fog geeyo, oo dalkana dhexdiisa ay ka dhacdo ka-tegid weyn. Habase yeesh ee weli waxaa ku jiri doona meelood meel toban ah, oo

haddana way soo noqon doontaa, oo waa la baabbi'in doonaa; sida geedka teilka ah iyo sida geedka alloonka ah, kuwaas oo walaxdoodu ku dhex jirto marka ay caleemahooda daadiyaan; sidaas oo kale abuurka quduuska ahu wuxuu ahaan doonaa walaxdaas. Ishacyaah 6:11–13.

Markii 9/11, markii dhulka lagu iftiimiyey ammaanta Ilaah, Ishacyaah waxaa loo subkay inuu soo bandhigo farriinta roobka dambe, wuxuuna weyddiinayaa, “ilaa goorma” ayuu u baahan yahay inuu dadka qalbigoodu cayilan yahay u bandhigo farriinta 9/11? Jawaabtu waa “ilaa” sharciga Axadda, marka ay jiri doonto “ka-tagid weyn oo ka dhacda bartamaha dalka.” “Ka-tagidda weyn” waxaa fuliya Adventism-ka Laodicean-ka ah, kaas oo Ishacyaah cutubka laba iyo labaatanaad ku matalo Shebna.

Bal eeg, Rabbigu wuxuu kugu qaadi doonaa maxaabiis xoog leh, oo hubaal wuu ku dabooli doonaa. Hubaal wuxuu si xoog leh kuu rogi doonaa oo kuu tuuri doonaa sida kubbad oo kale dal weyn gudhiis; halkaas baad ku dhiman doontaa, oo halkaas gaadhifardoodkii ammaantaadu waxay ku noqon doonaan ceebta guriga sayidkaaga. Oo waxaan kaa eryi doonaa silkaaga, oo darajadaadana wuu kaa soo dejin doonaa. Ishacyaah 22:17–19.

Adfentisnimada La’odikiyaanka ahi waxay ka tagaan runta marka la gaaro sharciga Axadda, halkaasna waxaa lagu “garaacaa” sida lagu muujiyey Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad aayadda afartan iyo kow.

Oo wuxuu geli doonaa dalka quruxda badan; oo dalal badan baa la afgembin doonaa; laakiinse kuwan baa gacantiisa ka baxsan doona, kuwaas oo ah Edom, iyo Moo'aab, iyo madaxdii reer Cammoon. Daanyeel 11:41.

Markii Ishacyaah weyddiiyo “ilaa goorma,” waxaa lagu amraa inuu farriinta u gudbiyo Adventism-ka ilaa iyo sharciga Axadda, marka “kuwa badan” ee Daanyeel kow iyo tobnaad aayaddiisa afartan iyo kow ay “dhici doonaan,” markii ay ka tagaan Sabtida iyo Ilaah. Markaas ayaa afka Rabbiga lagaga tufayaa sida lagu matalay kitaabka Muujintii, halkaas oo dhammaan kutubta Baybalku ku kulmaan kuna dhammaadaan, iyo halkaas oo Ishacyaah laba iyo labaatanaad Shebna si “xoog leh” loogu “tuurayo” “sida kubbad oo kale dal weyn,” iyagoo “la kaxaynayo” “meel fog.”

Waqtigaas hadhaaga, oo lagu matalay “toban meelood meel” (taas oo ah meeltoban), “ayaa soo noqon doona”; kuwaas oo tuduca dhexdiisa lagu barbar dhigay geedo leh “jirid” ama wax hadhay oo sii jira marka caleemuhu daataan. “Caleemo” waxay ka dhigan yihiin qirasho ama sheegasho marka loo eego astaanta nebiyadeed. Markii Adventism-ku gaadho sharciga Axadda oo uu aqbaloo maalinta koowaad ee toddobaadka halkii Sabtida Ilaah, waxay daadin doonaan caleemahooda “qirashada” oo mar dambe ma ay sheegan doonaan inay dhawrayaan Sabtida maalinta toddobaad ee Ilaah.

“Lacnadhii geedkii berdaha ahaa wuxuu ahaa masaalo ficil ahaan loo matalay. Geedkaas madhalayska ah, oo caleentiisa iska yeelyeelka leh ku faanayay hortii Masiixa qudhiisa, wuxuu astaan u ahaa quruunta Yuhuudda. Badbaadiyuhu wuxuu doonayay inuu xertiisa si cad ugu muujiyo sababta iyo hubanti ahaanshaha halaagga Israa'iil. Ujeeddadaas aawadeed ayuu geedkii ugu yeelay sifooyin akhlaaqeed, oo uga dhigay fasiriye runta rabbaaniga ah. Yuhuuddu

waxay ka soocnaayeen quruumaha kale oo dhan, iyagoo ku andacoonaya daacadnimo ay Ilaah u hayaan. Isagu si gaar ah ayuu u nicmeeyey, iyaguna waxay isu nisbeeyeen xaqnimo ka sarraysa tan dadyowga kale oo dhan. Laakiin waxaa kharribay jacaylka dunida iyo hunguriga faa'iidada. Waxay ku faani jireen aqoontooda, hase yeeshee waxay ahaayeen kuwo aan garanayn waxa Ilaah dalbado, oo munaafaqnimo ka buuxdo. Sida geedka madhalayska ah ayay laamihii iska yeelyeelka lahaa kor ugu fidiyeen, iyagoo muuqaal ahaan barwaaqo ah oo indhaha u qurux badan, hase yeeshee ma ay dhalin "wax aan caleemo ahayn mooyaane." Diinta Yuhuudda, iyadoo leh macbudkeeda haybadda leh, meelhooda allabariga ee quduuska ah, wadaaddadeeda cimaamadaha xiran, iyo xafladaha saamaynta leh, runtii dibadda way ku qurux badnayd, laakiin is-hoosaysiin, jacayl, iyo samafal baa ka maqnaa."

"Dhammaan geedihii ku yiil beerta berdaha waxay ahaayeen kuwo aan midho lahayn; hase yeeshee geedaha aan caleenta lahayni wax rajo ah ma kicin, mana keenin niyad-jab. Geedahan waxaa lagu metelay Quruumaha kale. Iyaguna sida Yuhuudda oo kale ayay uga madhnaayeen cibaadada; laakiin ma ay sheegan inay Ilaah u adeegayaan. Ma ay samaynin sheegashooyin kibir leh oo ku saabsan wanaag. Waxay ka indho laayeen shuqullada iyo jidadka Ilaah. Iyaga xilligii berduhu weli ma iman. Weli waxay sugayeen maalin u keeni doonta iftiin iyo rajo. Yuhuudda, kuwaas oo Ilaah ka helay barakooyin ka sii badan, waxaa lagula xisaabtamay ku-takrifalkooda hadiyadaha. Mudnaantii ay ku faani jireenna waxay sii kordhisay eedayda." The Desire of Ages. 582, 583.

Marka la gaadho sharciga Axadda, qirashada Adventism-ka La'odikiya ee ah inay yihiin dadka axdiga Ilaah way baaba'aysaa, maadaama ay aqbalaan calaamadda axdiga dhimashada oo ay diidaan shaabadda axdiga nolosha. Markaasay iska tuuraan caleemahooda qirashada, waxaana muuqda hadhaa uu matalayo Ishacyaah, kaas oo 9/11 "ku soo noqday" jidadkii hore, dabadeedna ciidda lagu hoosaysiiyey markii uu (Ishacyaah) gartay waayo-aragnimadiisa kharriban, kaddibna lagu nadiifiyey dhuxul dab ah oo lagaga qaaday meesha allabariga. Sister White waxay inoo sheegaysaa in dhuxusha meesha allabariga laga qaaday ay ka dhigan tahay daahirinta, hase yeeshee daahirintu si fudud waa waxa lagu fuliyo marka dhuxushu taabato bushimihii Ishacyaah.

"Dhuxusha nool waa astaan daahirinta. Haddii ay bushimaha taabato, eray aan nadiif ahayn kama soo bixi doono. Dhuxusha nool sidoo kale waxay astaan u tahay xoogga waxtarka leh ee dadaallada addoommada Rabbiga." Review and Herald, October 16, 1888.

"Dhuxusha" allabariga laga soo qaado ee maalmaha ugu dambeeya dhulka lagu tuuro waa dhuxushii dhulka lagu tuuray markii shaabaddii toddobaad oo ah tii ugu dambaysay la furay shanta aayadood ee ugu horreeya Muujintii cutubka siddeedaad. Ishacyaah, sidaas darteedna boqol iyo afartan iyo afar kun, waxaa lagu daahiriya dhuxusha bushimahooda taabata, laakiin "dhuxushu" waa farriin. Waxay bushimahooda taabataa marka ay kitaabka ka qaataan gacanta malaa'igta oo ay cunaan.

Ku quduusi runtaada; hadalkaagu waa run. Yooxanaa 17:17.

Kuwa "soo noqda" oo noqda hadhaaga (intii hadhay) waxaa lagu matalay geedaha qudhaa iyo geedaha teelka; oo sida Masiixu "geedka ugu hibeeyey sifooyin akhlaaqeed, uguna dhigay fasiraha runta rabbaaniga ah," geedaha Ishacyaahuna waxay gudahooda ku leeyihiin "sifada akhlaaqeed" ee

lagu matalay “walaxda.” Walaxdu way la hadhaysaa geedaha, xataa marka kuwa caleemo qirasho oo keliya ahaa la tuuro. “Abuurka quduuska ah” waa “walaxda,” Masiixuna waa “abuurka quduuska ah” ee wax sii sheegidda. Geedahaas lagu matalay hadhaaga, iyo Ishacyaah qudhiisa cutubka lixaad, waxay matalaan dad, sidaas darteedna aadanaha; halka abuurka quduuska ahi uu matalo ilaahnimada. Sidaas awgeed, Ishacyaah lix wuxuu aqoonsanayaa sifaynta Adventism-ka laga bilaabo 9/11 ilaa xeerka Axadda, faahfaahinta Ishacyaahna ku darsado taariikhdaas wax sii sheegidda dhammaantood waxaa lagu matalay su’aashiisa ah “ilaa goorma”. Ishacyaah, jawaabta “ilaa goorma” waxay ahayd laga bilaabo 9/11 ilaa xeerka Axadda.

Immisa Muddo Ah? 1840–1844

11-ka Agoosto, 1840 waxay ahayd astaan u taagan 9/11, waxaana taariikhda waxsii sheegidda ee laga soo bilaabo 11-ka Agoosto, 1840 ilaa 22-ka Oktoobar, 1844 dhexdeeda ka dhacay dagaalkii Buur Karmel ee u dhexeeyey Eliiyaah iyo nebiyadii Yesebeel. Ugu dambayntii nebiyadii Bacal waxaa la muujiyey inay ahaayeen nebiyo been ah, waxaana dilay Eliiyaah; hase yeeshee bilowgii hore ee iska horimaadka Eliiyaah wuxuu weydiiyey su’aasha ah, “ilaa goormaad” laba ra’yi u kala dhextiigsanaysaan.

Markaasaa Eliiyaah wuxuu u yimid dadka oo dhan, oo wuxuu ku yidhi, Ilaa goormaad laba ra’yi dhexdooda ku laba-labaynaysaan? Haddii Rabbigu yahay Ilaah, isaga raaca; laakiinse haddii Bacal yahay, markaas isaga raaca. Dadkiina hal eray uguma ay jawaabin. Markaasaa Eliiyaah dadka ku yidhi, Aniga oo keliya ayaa ka hadhay nebi Rabbiga ah; laakiinse nebiyada Bacal waa afar boqol iyo konton nin. 1 Boqorradii 18:21, 22.

Eliyaah wuxuu joogaa Agoosto 11, 1840; isagoo jiilkaas weydiinaya in farriinta Millerite-ku run tahay mise waa been? Waa farriin kale oo loo diray La’odikiya, sidii Ishacyaah lix ahaa.

“Kumanyaal baa loo horseeday inay aqbalaan runta uu wacdiyey William Miller, waxaana la sara kiciyey addoommo Ilaah oo ku jira ruuxa iyo xoogga Eliiyaah si ay u naadiyaan farriinta. Sida Yooxanaa, kii Ciise ka horreeyey, kuwii ku wacdiyey farriintan quduuska ah waxay dareemeen inay ku khasban yihiin inay faaska dhigaan xididka geedka, oo ay dadka ugu yeedhaan inay soo saaraan midho ku habboon toobadda. Markhaatifurkoodu wuxuu ahaa mid loogu talagalay inuu kiciyo oo si xoog leh u saameeyo kiniisadaha, isla markaana muujiyo dabeecaddooda dhabta ah. Oo markii digniinta quduuska ah ee ku saabsan in laga cararo cadhada iman doonta la dhawaaqay, qaar badan oo kuwii kiniisadaha ku midoobay ah ayaa helay farriinta bogsiinta; waxay arkeen dib-u-dhacoodii, oo iyagoo leh ilmada qadhaadh ee toobadda iyo murugo qoto dheer oo nafta ah, ayay isku hoosaysiiyeen Ilaah hortiiisa. Oo sida Ruuxa Ilaah ugu dul degay iyaga, waxay gacan ka geysteen dhawaaqidda qaylada, ‘Ilaah ka cabsada, oo ammaanta isaga siiya; waayo, saacaddii xukunkiisu waa timid.’” Early Writings, 233.

Taariikhdii imtixaanka ee 1840 ilaa 1844, Protestantintii diiday farriintii Eliiyaah waxay noqdeen gabdhihii Rooma, waxayna maradii Protestantnimada u dhiibeen Adventismkii Millerite. Ishacyaah iyo Eliiyaah, waxaynu ku haynaa laba markhaati oo ka marag kacaya xaqiiqda ah in su’aasha “intee in le’eg” ay calaamad u tahay taariikhda ka bilaabmaysa 9/11 kuna dhammaanaysa

sharciga Axadda. Taariikhdi Millerite, Agoosto 11, 1840 waxay la jaanqaaddaa 9/11, halka Oktoobar 22, 1844 ay la jaanqaaddo sharciga Axadda. Markii dab samada ka soo degay oo baabbi'iyey qurbaankii Eliiyaah, laba iyo tobanka dhagax dhammaantood waxaa la wada iftiimiyey qurbaanka, sidaasna waxaa lagu calaamadeeyey boqolka iyo afartan iyo afarta kun inay yihiin calan lagu matalay dhagaxyo iftiimaya. Markaas ayaa nebiyadii beenta ahaa Eliiyaah dilay, sidaas oo kalena Maraykanka, nebigii beenta ahaa, loogu dilo boqortooyada lixaad ahaan sharciga Axadda.

Ishacyaah lix ayaa xoogga saaraya hab tijaabo, sifayn iyo daahirin ah oo ka dhex socda dadka Ilaah laga bilaabo 9/11 ilaa xeerka Axadda. Eliyaah wuxuu wax ka qabanayaa dabecadda La'odikiya ee dadka Ilaah, hase ahaatee sidoo kale wuxuu bixinayaa caddayn lagu kala garto nebi run ah iyo nebi been ah, sidaas darteedna farriin run ah ama farriin been ah. Sidaas awgeed, laga bilaabo Agoosto 11, 1840 kuna dhammaanaya Oktoobar 22, 1844, tijaabo nebinimo ah ayaa lagu soo dejiyey Protestanka xilligii Sardis, oo sida dabkii Buur Karmel u soo saaray kala-qaybsanaan laba dabaqadood ah, laba dabaqadood ayaa la muujiyey sannadkii 1844. Hal dabaqad oo ku jirtay habka tijaabada waxay ahayd dadkii axdiga ee mar dhow noqon lahaa "hore," dabaqadda kalena waxay ahayd Adventism-ka Millerite-ka oo Ilaah axdi la geli lahaa Oktoobar 22, 1844. Muddada tijaabada iyo kala-qaybsanaantu waa qisada beerta canabka, maadaama Adventism-ka Millerite-ka la tusay inuu yahay nebiga runta ah isla xilligii Protestantism-kii Sardis uu bilaabay inuu guto doorkiisii ahaa Protestantism-ka riddada ah. Sida nebiyadii Bacal loo fashiliyey inay been yihiin, sidaas oo kalena dadkii axdigii hore ayaa la fashiliyey dabadeedna Milleriyiintu waxay ku aqoonsadeen inay tahay gabadhii Rooma. Qisada Buur Karmel, iyo sidoo kale rumoobiddii taariikhdaas ee waqtigii Milleriyiinta, waxay bixiyaan markhaati labaad oo ku saabsan Ishacyaah lix, in su'aasha ah, "ilaa goorma," ay astaan u tahay muddada waqtiga laga bilaabo 9/11 ilaa xeerka Axadda.

"Ilaaha Rabbiga ah ee Ibraahim, Isxaaq, iyo reer binu Israa'iilow," ayuu nebigu baryayaa, "maanta ha la ogaado in adigu Ilaah ku tahay Israa'iil, iyo inaan anigu ahay addoonkaaga, iyo inaan waxyaalahan oo dhan ku sameeyey eraygaaga. I maqal, Rabbiyow, i maqal, si dadkanu u ogaado inaad adigu tahay Rabbiga Ilaaha ah, iyo inaad qalbigooda dib u soo celisay mar kale."

"Aamusnaan, culayskeedu ka muuqdo haybaddiisa, ayaa dul saaran dhammaan. Wadaaddadii Bacalna cabsi bay la gariirayaan. Iyagoo og dembigooda, waxay filayaan cigaab degdeg ah."

Isla markii ay ducadii Eliyaah dhammaato, ayaa olol dab ah, oo la mid ah hillaacyo biriq oo dhalaalaya, samada kaga soo dega meeshii allabariga la taagay, isagoo gubaya allabarigii, leefayana biyihii godka ku jiray, oo xataa baabbi'inaya dhagaxyadii allabariga. Dhalaalka ololkaas ayaa buurta iftiiminaya, indhahana ka yaabinaya dadkii badnaa. Dooxooyinka hoose, halkaas oo kuwo badan ay si welwel iyo filasho leh uga daawanayaan dhaq-dhaqaaqyada kuwa sare jooga, soo degidda dabka si cad ayaa loo arkaa, oo dhammaantoodna way ka yaabaan aragtidaas. Waxay u eg tahay tiirkii dabka ee Badda Cas carruurtii Israa'iil ka soocay ciidankii Masriyiinta.

"Dadkii buurta joogay waxay sujuud ku dhacaan cabsi-qaddarin ah oo ay hortiisa ugu dhacayaan Ilaaha aan la arki karin. Kuma ay dhiranayaan inay sii eegaan dabka samada laga soo diray. Waxay ka cabsanayaan in iyaga qudhoodu la baabbi'iyey; oo iyagoo ku qancay

waajibkooda ah inay qirtaan in Ilaahii Eliiyaah uu yahay Ilaahii awowayaashood, kan ay daacadnimo ku leeyihiin, ayay dhammaantood wada qayliyaan sidii iyagoo hal cod ah, 'Rabbiga, Isagu waa Ilaaha; Rabbiga, Isagu waa Ilaaha.' Qayladaas oo si yaab leh u cad ayaa ka yeedhaysa buurta dusheeda oo ka soo noqnoqonaysa bannaanka hoose. Ugu dambayntii Israa'iil waa la toosiyey, khiyaanadna lagama hayo, wayna toobadkeentay. Ugu dambayntii dadku waxay arkaan sida weyn ee ay Ilaah u maamuus-dileen. Dabecadda cibaadada Bacal, marka loo eego adeegga caqliga leh ee Ilaaha runta ahi dalbado, si buuxda ayaa loo muujiyey. Dadku waxay garwaaqsadaan caddaaladda iyo naxariista Ilaah ee uu sayaxa iyo roobkaba u joojiyey ilaa laga keenay inay qirtaan magiciisa. Haatan waxay diyaar u yihiin inay qirtaan in Ilaahii Eliiyaah uu ka sarreeyo sanam kasta." Prophets and Kings, 153.

Ilaa Goorma? Muuse The Scriptures reveal the condition of God's church in the last days through the narratives of Old Testament prophets and leaders. In the history of Israel are found prophetic patterns that point forward to the spiritual state of the remnant church. These accounts were "written for our admonition, upon whom the ends of the world are come" (1 Corinthians 10:11). Therefore, when we study the experience of Moses, we are not merely reviewing ancient events; we are beholding a divinely given mirror of our own time. Qorniinku wuxuu muujinayaa xaaladda kiniisadda Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya isagoo adeegsanaya qisaska nebiyadii iyo hoggaamiyayaashii Axdigii Hore. Taariikhda reer binu Israa'iil waxaa ku jira habab nebiyadeed oo tilmaamaya xaaladda ruuxiga ah ee kiniisadda hadhaaga ah. Xisaabaadkan waxaa "loo qoray digniinteenna, innaga oo dhammaadka dunidu nagu yimid" (1 Korintos 10:11). Sidaa darteed, marka aynu baranno waayo-aragnimada Muuse, ma aha oo keliya inaynu dib u eegayno dhacdooyin qadiimi ah; ee waxaynu eegaynaa muraayad Ilaah bixiyey oo ka tarjumaysa waqtigeenna. Moses was called to lead God's people out of bondage, through the wilderness, and toward the promised land. In this he stands as a type of those whom God raises up in times of apostasy and crisis to call His people to repentance, order, obedience, and covenant faithfulness. Yet Moses' path was marked by delay, resistance, complaint, rebellion, and deep personal discouragement. Again and again he interceded for a people who often misunderstood his mission and resisted the divine order he was commissioned to establish. Muuse waxaa loogu yeedhay inuu dadka Ilaah ka soo saaro addoonsiga, oo uu ku hoggaamiyo cidlada dhexdeeda, kuna geeyo dhulka ballanqaadka. Arrinkan wuxuu kaga taagan yahay astaanta kuwa Ilaah kiciyo waqtiyada riddada iyo qalalaasaha si ay dadkiisa ugu yeedhaan toobadkeen, nidaam, addeecid, iyo daacadnimo axdiga ku salaysan. Hase ahaatee jidkii Muuse waxaa lagu asteeyey dib-u-dhac, iska-caabin, cabasho, fallaago, iyo niyad-jab qoto dheer oo

shakhsi ah. Marar badan ayuu u shafeeco qaaday dad inta badan si khaldan u fahmay hawshiisa oo ka hor yimid nidaamka rabbaaniga ah ee loo xilsaaray inuu dhiso. There were moments when the burden became almost unbearable. Moses cried unto the Lord, “Wherefore hast thou afflicted thy servant? and wherefore have I not found favour in thy sight, that thou layest the burden of all this people upon me? ... I am not able to bear all this people alone, because it is too heavy for me” (Numbers 11:11, 14). This was not the language of unbelief, but of exhausted fidelity under prolonged strain. The one who loved the people most keenly felt the weight of their disorder most deeply. Waxaa jiray waqtiyo culaysku ku dhowaaday inaan la qaadi karin. Muuse wuxuu Rabbiga ugu qayliyey, “Bal maxaad addoonkaaga u dhibtay? Oo maxaan raalli kaaga noqon waayey, oo aad culayska dadkan oo dhan ii saartay? ... Keligay ma qaadi karo dadkan oo dhan, maxaa yeelay aad bay iigu culus yihiin” (Tirintii 11:11, 14). Tani ma ahayn afka gaalnimo, balse waxay ahayd hadalkii daacadnimo daallan oo cadaadis daba dheeraaday ku hoos jirta. Kii dadka ugu jeclaa ayaa si aad u qoto dheer u dareemay culayska nidaam-darradooda. At times the crisis among the people became so severe that Moses seemed to stand almost alone in defense of God’s honor. He witnessed idolatry at Sinai, factional rebellion in the camp, murmuring at the borders of Canaan, and open insubordination against the authority God had vested in him. His leadership was continually tested not only by the external hardships of the wilderness, but by the inward instability of the very people he was seeking to prepare for inheritance. Mararka qaarkood qalalaasaha dadka dhexdiisa ka taagnaa wuxuu gaadhay heer uu Muuse u muuqday inuu ku dhowaaday kelinimo isagoo difaacaya sharafta Ilaah. Wuxuu arkay sanamcaabudiddii Siinay ka dhacday, fallaagada kooxaysnayd ee xerada dhexdeeda, gunuunaca xuduudaha Kancaan, iyo caasinimo cad oo ka dhan ah amar-mamnuucii Ilaah isaga ku aaminay. Hoggaamintiisa si joogto ah ayaa loo tijaabiyey, ma aha oo keliya dhibaataada dibadda ee cidlada, balse sidoo kale degganaansho la’aanta gudaha ee isla dadkii uu doonayay inuu dhaxalka u diyaariyo. And yet Moses remained a mediator, a reformer, and a shepherd under God. He did not flatter sin. He did not call disorder peace. He did not lower the divine standard to retain the favor of the multitude. He sought to bring the camp into harmony with Heaven’s order, even when doing so exposed him to misunderstanding and reproach. Haddana Muuse wuxuu sii ahaa dhexdhexaadiye, dib-u-habeeye, iyo adhijir Ilaah hoostiisa ah. Isagu dembi ma uu sasabin. Nidaam-darro nabad uguma uu

yeedhin. Heerka rabbaaniga ah hoos uma dhigin si uu u sii haysto raallinimada dadka badan. Wuxuu doonay inuu xerada la waafajiyo nidaamka samada, xataa marka ay taasi u bandhigtay in si khaldan loo fahmo iyo canaan. There is a solemn lesson here. Those who are entrusted with sacred responsibility in the closing work of God will often be brought into experiences similar to those of Moses. They will feel the tension between divine instruction and human resistance. They will know the loneliness of standing for principle when many desire ease, delay, compromise, or a return to spiritual Egypt. They may even cry, in their anguish, “How long?” Halkan waxaa ku jira cashar culus. Kuwii lagu aamino mas'uuliyadda quduuska ah ee hawsha gabagabada Ilaah badanaa waxaa la gelin doonaa waayo-aragnimooyin la mid ah kuwii Muuse. Waxay dareemi doonaan xiisadda u dhexaysa tilmaanta rabbaaniga ah iyo iska-caabbinta aadanaha. Waxay garan doonaan kelinimada ku jirta in mabda' loo istaago marka qaar badani doonayaan fudayd, dib-u-dhac, tanaasul, ama ku noqosho Masar ruuxi ah. Xataa waxaa laga yaabaa inay xanuunkooda ku qayliyaan, “Ilaa goorma?” But the history of Moses also teaches that God does not abandon the servant whom He appoints. He may permit weariness, contradiction, and delay; yet He sustains, instructs, corrects, and vindicates according to His covenant mercy. The cause is not dependent upon human strength alone. The God who called Moses remained the God who bore Israel, judged rebellion, preserved His order, and accomplished His purpose. Laakiin taariikhda Muuse sidoo kale waxay ina baraysaa in Ilaah uusan ka tegin addoonka uu magacaabay. Wuxuu oggolaan karaa daal, iskhilaaf, iyo dib-u-dhac; hase ahaatee wuu tiiriya, wax buu baraa, wuu saxa, wuuna xaq yeelaa sida naxariistiisa axdiga waafaqsan. Arrintu kuma tiirsana xoogga aadanaha oo keliya. Ilaahii Muuse u yeedhay ayaa ahaa isla Ilaahii reer binu Israa'iil xambaari jiray, fallaagada xukumi jiray, nidaamkiisa dhawri jiray, oo ujeeddadiisa dhammaystiri jiray. Thus the cry “How long?” is not merely the sigh of a weary leader; it is the expression of a faithful soul burdened by the slow response of a professed people to the clear will of God. It is the language of one who longs to see reformation, readiness, and holy obedience before the final entrance into the promised inheritance. Sidaas awgeed qaylada “Ilaa goorma?” ma aha oo keliya taah hoggaamiye daallan; waa muujinta naf aamin ah oo culays ka saaran jawaabta gaabiska ah ee dad magaca uun sheegta ay ka bixiyaan doonista cad ee Ilaah. Waa afka qof u hanqal taagaya inuu arko dib-u-habayn, diyaar-garow, iyo addeecid quduus ah ka hor gelitaanka

ugu dambeeya ee dhaxalka ballanqaadka.

Markii ugu horraysay ee su'aasha astaameedda ah, "ilaa goorma," lagu kiciyo Erayga nebinnimada, waxay ku dhacday belaayadii siddeedaad ee Masriyiinta ku dhacday xilligii Muuse. Belaayada siddeedaad waa "ayax" (astan u ah Islaamka) oo lagu keenay "dabayl bari ka timid" (taas oo astan u ah Islaamka).

Markaasaa Muuse iyo Haaruun waxay u galeen Fircoon, oo waxay ku yidhaahdeen, Rabbiga ah Ilaaha Cibraaniyiintu wuxuu leeyahay, Ilaa goormaad diidi doontaa inaad hortayda isku hoosaysiiso? Dadkayga sii daa, inay ii adeegaan. Haddiise aad diiddo inaad dadkayga sii dayso, bal eeg, berrito ayaan ayaxa ku soo dejin doonaa dalkaaga soohdintiisa. Oo waxay dabooli doonaan oogada dhulka, si aan ninna u arki karin dhulka; oo waxay cuni doonaan waxa ka hadhay wixii baxsaday oo idiinka hadhay roobdhagaxii, oo waxay cuni doonaan geed kasta oo beeraha idiinka baxa. Oo waxay buuxin doonaan guryahaaga, iyo guryaha addoommadaada oo dhan, iyo guryaha Masriyiinta oo dhan; wax aanay aabbayaashaa iyo awoowayaashaa toona arag tan iyo maalintii ay dhulka joogeen ilaa maantadan. Markaasuu jeestay oo Fircoon hortiisii ka baxay.

Oo addoommadii Fircoonna waxay ku yidhaahdeen isaga, Ilaa goormuu ninkanu inoogu ahaan doonaa dabin? Ragga sii daa, si ay Rabbiga Ilaahooda ugu adeegaan; weli miyaadan garanayn in Masar baabba'day?

Markaasaa Muuse iyo Haaruun mar kale ayaa loo keenay Fircoon; oo wuxuu ku yidhi, Taga, oo Rabbiga Ilaahiinna ah u adeega; laakiinse kuwee baa ah kuwa tegaya?

Markaasaa Muuse wuxuu yidhi, Waxaannu tegi doonaa annagoo wadata dhallinyaradeenna iyo waayeelladeenna, wiilasheenna iyo gabdhaheenna, adhyaheenna iyo lo'deenna; waayo, waa inaan Rabbiga u dhignaa iid.

Markaasuu wuxuu ku yidhi iyagii, Rabbigu ha idinla jiro sidaan idiin sii dayn doono idinka iyo carruurtiinna yaryarba; ka fiirsada arrintaas, waayo, shar baa idin hor taal. Saas ma aha; haddaba taga idinka ragga ah oo Rabbiga u adeega, waayo, taas ayaad doonayseen. Oo waxaa laga eryay hortii Fircoon.

Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Gacantaada ku fidi dalka Masar, ayaxa aawadiis, si ay ugu soo kacaan dalka Masar oo ay u cunaan geed kasta oo dalka ka baxa, xataa wixii dhagaxii roobka watay ka tegey oo dhan. Markaasaa Muuse ushii uu watay ku fidiyey dalka Masar; Rabbiguna wuxuu dalka ku soo kiciyey dabayl bari maalintaas oo dhan iyo habeenkaas oo dhan; oo markii waagu baryay, dabayshii bari ayaa ayaxii keentay. Oo ayaxii wuxuu ku soo kacay dalka Masar oo dhan, oo wuxuu degay soohdimaha Masar oo dhan; aad bay u xumaayeen; hortoodna weligeed ma jirin ayax la mid ah, dabadoodna mar dambe ma jiri doono. Waayo, waxay qariyeen oogada dhulka oo dhan, sidaas daraaddeedna dalkii wuu madoobaaday; oo waxay cuneen geed kasta oo dalka ka baxa, iyo midhaha geedaha oo dhan oo dhagaxii roobka watay ka tegey; mana hadhin wax cagaar ah geedaha dhexdooda ama geedaha duurka ah dhexdooda, dalka Masar oo dhan.

Markaasaa Fircoon si degdeg ah ugu yeedhay Muuse iyo Haaruun; oo wuxuu yidhi, Rabbiga Ilaahiinna ah iyo idinkaba waan ku dembaabay. Haddaba sidaas daraaddeed, waan ku baryayaaye, ii cafiya dembigaygan mar keliya oo qudha, oo Rabbiga Ilaahiinna ah barya, si uu dhimashadan keliya iiga qaado. Markaasuu Fircoon ka tegey, oo Rabbiga baryay. Rabbiguna wuxuu soo kiciyey dabayl galbeed oo aad u xoog badan, taasoo ayaxa qaaday oo ku tuurtay Badda Cas; oo ayax qudhuna kama hadhin soohdimaha Masar oo dhan. Baxniintii 10:3–19.

Marka hore “Rabbiga ah Ilaaha Cibraaniyada” ayaa weyddiiyey, “Ilaa goormaad diidi doontaa inaad hortayda isku hoosaysiiso?” dabadeedna addoommadii Fircoon ayaa mar kale Fircoon weyddiiyey, “Ilaa goormuu ninkanu inoogu ahaan doonaa dabin?” Su’aashan waxaa la isweyddiinayaa inta lagu jiro belaayada siddeedaad, taas oo la jaanqaadaysa 9/11 sababo badan awgood. Belaayada tobnaad waa dilidda curadyada, taas oo la jaanqaadaysa iskutallaabta, waxaana ku xigta niyad-jabkii ka dhacay Badda Cas, kaas oo waxyigu la jaanqaadinayo niyad-jabkii xertii ku dhacay iskutallaabta, kaas oo isaguna la jaanqaadaya niyad-jabkii weynaa ee Milleriyyintii ku dhacay 1844. Saddexdaas markhaati dhammaantood waxay la jaanqaadaan sharciga Axadda. Belaayada tobnaad waa sharciga Axadda, laba belaayo ka horna belaayada siddeedaad waxay ku keentay “ayaxii” “dabayl bari ah.” “Ayaxii” waxay buuxiyeen dhulka oo dhan, sida Islaamkuba maanta u ruxayo dunida oo dhan isagoo gudcurkiisa ku faafiyey socdaal-qasab ah. Magaca Laatiinka ee “ayaxa cidlada” waa “locusta migratoria,” taas oo metelaysa faafidda Islaamka ee socdaalka loo marayo, taas oo dunida dabiiciga ah lagu tusaaleeyey hijro.

Belaayadii sagaalaad waxay ahayd gudcur la dareemi karay.

Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, Gacantaada xagga samada u fidi, si ay mugdi ugu dhacdo dalka Masar, xataa mugdi la dareemi karo. Markaasaa Muuse gacantiisii xagga samada u fidiyey; oo gudcur weyn baa ka dhacay dalka Masar oo dhan saddex maalmood. Midkoodna kan kale ma uu arkin, oo midna meeshiisii kama uu kicin saddex maalmood; laakiinse reer binu Israa'iil oo dhammu iftiin bay ku haysteen guryahooda. Baxniintii 10:21–23.

Astaanta “ilaa goorma” ee uu Buur Karmel iyo Eliyaas u taagan yahay, waxaa ku muuqata kala-sooc marka dabku samada ka soo dego. Ilaaha Eliyaas wuxuu sameeyey wixii Bacal aanu samayn karin. Taariikhda Milleriyyiinta, kala-sooc ayaa la dhex dhigay Protestantism-kii Sardis ee dhacay iyo Adventism-kii Milleriyyiinta. Muuse agtiisa, kala-soocu wuxuu ahaa gudcur ama iftiin. Guryihii Cibraaniyada waxaa ku jiray iftiin. Ishacyaahna wuxuu sii inoo sheegayaa in kuwa aan iftiin ku lahayn xariiqda Muuse, kuwaas oo sidoo kale ah kuwa Eliyaas baabbi'iyey, iyo kuwa luminaya marada Protestantism-ka xilligii Milleriyyiinta ay yihiin “dad” “maqla” “hubaal, laakiinse wax ma gartaan; oo arka” “hubaal, laakiinse wax ma fiirsadaan.” Markaasaa dadkan loogu dhawaaqaa hadal leh, “Qalbiga dadkan cayili, oo dhegahooda culaysii, oo indhahooda xidhi; waaba intaasoo ay indhahooda wax ku arkaan, oo dhegahooda wax ku maqlaan, oo qalbigooda wax ku gartaan, oo soo noqdaan, oo la bogsiiyo.”

Diyaar u ah inuu shaqada qabto, hase ahaatee waxaa ka adkaaday culayska waajibka ah inuu wacdiyo kuwa aan dhegaysan doonin, Ishacyaahna “markaasuu yidhi,” “Rabbiyow, ilaa goormee?”

Saddexdii ugu dambeeyey ee tobanka belaayo ee Masar waxay marag u yihiin saddexda tallaabo ee ka soo bilaabma 9/11 ilaa xeerka Axadda. Bishii Ogoosto 11, 1840, farriintii malaa'igta kowaad ayaa la siiyey awood; bishii Abriil 19, 1844, malaa'igtii labaad ayaa timid oo waxaa awood lagu siiyey shirkii xerada ee Exeter Ogoosto 12–17; malaa'igtii saddexaadna waxay timid Oktoobar 22, 1844. Malaa'igta saddexaad waxay waafaqsan tahay xeerka Axadda, sidaas darteedna waxay aqoonsanaysaa hab-socod saddex-tallaabo ah, waayo ma jiri karto saddexaad la'aanteed kowaad iyo labaad.

“Farriintii koowaad iyo tii labaad waxaa la bixiyey sannadihii 1843 iyo 1844, oo imminkana waxaynu ku jirnaa ku dhawaaqidda tii saddexaad; hase ahaatee dhammaan saddexda farriimood weli waa in la sii ku dhawaaqaa. Hadda waxay lagama maarmaan u tahay sida ay weligeedba ahayd in mar kale loogu celiyo kuwa runta doonaya. Qalin iyo codba waa inaynu ku baahinnaa ku dhawaaqidda, innagoo muujinayna kala horrayntooda, iyo sida waxsii sheegyadu noogu horseedaan farriinta malaa'igta saddexaad. Ta saddexaad ma jiri karto la'aanteed ta koowaad iyo ta labaad. Farriimahan waa inaynu dunida ku gaadhsiinnaa qoraallo la daabacay iyo khudbado, innagoo xariiqda taariikhda waxsii sheegyada ku tusayna waxyaalihii dhacay iyo waxyaalaha dhici doona.” Selected Messages, buugga 2, 104, 105.

Belaayadii tobnaad ee Masar ayaa si waxyoon leh loola waafajiyey iskutallaabta iyo niyad-jabkii xigay ee la xiriiray. Sidaas darteed belaayada tobnaad waa farriinta saddexaad, taas oo baahi nebiyadeed darteed ay qasab tahay in ay ka horrayso farriin koowaad iyo farriin labaad. Markii la joogay 9/11 Rabbigu wuxuu Fircoon weydiyey, “ilaa goorma,” isla markiiba dabadeedna addoommadii Fircoonna sidoo kale waxay weydiyeen, “ilaa goorma.” Ka dib markii Muuse su'aashii Ilaah ee ahayd “ilaa goorma” u gudbiyey Fircoon, wax yar ka hor inta aan addoommadu su'aashii Muuse ku celiyaan Fircoon, Muuse wuxuu calaamadeeyaa meel isbeddel ah sida, “markaasuu jeestay oo Fircoon ka baxay.” Baxniintii 10:6.

9/11 wuxuu ahaa meel isbeddel nebiyadeed ah, taas oo lagu matalay markii Muuse keenay belaayadii ayaxa ee ku timid dabaysha bari.

“Waxaa jira waqtiyo noqda meelaha taariikhda ummadaha iyo kaniisadda ay ka leexato. Maamulka Eebbe dhexdiisa, marka dhibaatooyinkan kala duwani yimaadaan, iftiinka wakhtigaas ku habboon waa la bixiyaa.” Bible Echo, August 26, 1895.

Belaayadii xigtay waxay keentay gudcur ama iftiin, taas oo ku xidhnayd dabaqadda aad ku jirtay. 9/11 waxay ahayd “meel rogasho ku ah taariikhda quruumaha iyo tan kiniisadda.” Markaas ayay dadkii Ilaah loogu yeedhay inay soo noqdaan oo ku socdaan jidadkii hore, laakiinse way diideen inay ku socdaan, mana ay dhegaysan codkii buunka. Kala-sooc u dhexeeya gudcurka iyo iftiinka ayaa la sameeyey Eliyaah dabadiis, Muusena wuxuu weyddiiyey, “ilaa goormee?” Waxay kaloo ku leedahay tuducaas:

“Waxaa jira xilliyo ah meelo rogmad ah taariikhda quruumaha iyo kaniisadda. Sida ku jirta maamulidda Eebbe, marka ay dhibaatooyinkan kala duwan yimaadaan, iftiinka wakhtigaas loo baahan yahay waa la bixiyaa. Haddii la aqbalo, waxaa xiga horumar ruuxi ah; haddii la diido, hoos-u-dhac ruuxi ah iyo burbur baa ka dhasha.” Bible Echo, August 26, 1895.

Waxaan mawduuca ah “ilaa goorma” ku sii wadi doonnaa maqaalka xiga.

“Bishii Maajo, 1842, waxaa Boston, gobolka Massachutes, lagu qabtay Shir Guud. Markii shirkan la furay, Walaalaha Charles Fitch iyo Apollos Hale oo ka socday Haverhill, waxay soo bandhigeen waxsii sheegyada sawir ahaan loo muujiyey ee Daanyeel iyo Yooxanaa, kuwaas oo ay ku rinjiyeen maro, iyagoo wata tirooyinkii waxsii sheegyada, oo muujinaya rumoobiddooda. Walaal Fitch, isaga oo sharraxaya shaxdiisa hortii Shirka, wuxuu yidhi, intii uu baadhayey waxsii sheegyadan, wuxuu ku fikiray in haddii uu heli karo wax noocan oo kale ah sida halkan lagu soo bandhigay ay arrinta fududayn lahayd oo u sahlayn lahayd inuu dhegaystayaal hortooda ku soo bandhigo. Halkan waxaa jidkeenna ku soo kordhay iftiin badan. Walaalahani waxay samaynayeen wixii Rabbigu Xabaquuq ku tusay araggiisii 2,468 sannadood ka hor, isagoo leh, ‘Aragga qor oo looxyo ku cadee, in kan akhriyayaa uu ordo. Waayo, araggu weli wuxuu sugayaa wakhti la qoondeeyey.’ Xabaquuq 2:2.”

“Ka dib wada-hadal yar oo ku saabsan mawduucan, waxaa si aqlabiyad buuxda ah loo go’amiyey in la lithograph-gareeyo saddex boqol oo la mid ah kan this one, arrintaasna si dhakhso ah ayaa loo fuliyey. Waxaa loo bixiyey ‘jaantusyadii ’43.’ Kani wuxuu ahaa Shir aad u muhiim ah.” The Autobiography of Joseph Bates, 263.

“Waxaan arkay in shaxdii 1843 lagu hagay gacanta Rabbiga, iyo inaan wax laga beddelin; in tirooyinku ahaayeen sidii Isagu doonayay; in gacantiisu ku kor fidnayd oo ay qarisay qalad ku jiray qaar ka mid ah tirooyinka, si aan cidina u arki karin, ilaa gacantiisa laga qaaday.” Early Writings, 74.

“Waxay ahayd markhaatifurkii mideysnaa ee macallimiintii iyo wargeysyada Imaatinka Labaad, markii ay ku taagnaayeen ‘iimaankii asalka ahaa,’ in daabacaadda jaantusku ay ahayd rumoobidda Xabaquuq 2:2, 3. Haddii jaantusku ahaa mawduuc wax sii sheegid ah (kuwa taas diidana waxay ka tagayaan iimaankii asalka ahaa), markaas waxaa ka dhalanaysa in 457 BC ay ahayd sannadkii laga bilaabi lahaa tirinta 2300-ka maalmood. Waxay ahayd lagama maarmaan in 1843 uu noqdo wakhtigii ugu horreeyey ee la daabaco si ay ‘riyadu’ u ‘dib u dhacdo,’ ama ay u jirto wakhti dib-u-dhac ah, kaas oo kooxdii bikradaha ahayd ay ku gam’i lahayd oo ku seexan lahayd mawduuca weyn ee wakhtiga, wax yar ka hor intii aan lagu toosin Qayladii Habeenbadhka.” Second Advent Review and Sabbath Herald, Volume I, Number 2, James White.